

SEURAKOIRIEN TOTTELEVAISUUSKOE

Ensimmäinen koe pidettiin 5. 7.1966 Hangossa järjestetyn koiranäyttelyn yhteydessä. SKL-FKK:n valtuuston tekemän päätöksen perusteella tuli koe viralliseksi vuoden 1968 alussa, jonka jälkeen on ollut mahdollisuus saavuttaa tottelevaisuusvalion arvo. Koe käsittää kaksi eri luokkaa, joista luokka I on helpompi. Koira aloittaa kilpailun luokassa I ja sen saavutettua I palkintosijaan oikeuttavan pistemäärän, on sillä oikeus siirtyä kilpailemaan luokkaan II. Koiran saavutettua kolme ensimmäistä palkintosijaa luokassa II, tulee siitä tottelevaisuusvalio.

Koulutus

Ennen koulutuksen aloittamista on ohjaajan saavutettava koiran täydellinen luottamus. Ohjaajan käytös koiraan kohtaan on oltava ystävällistä ja rauhallista sekä hänen on oltava johdonmukainen vaatimuksissaan. Koira hyväilemällä ja leikkimällä sen kanssa tai antamalla sille makupala silloin tällöin pyritään luomaan sellainen suhde, että koira nähtyään ohjaajan juoksee heti tämän luokse. Tärkeää on, että luoksetulo on aina koiralle miellyttävää. Koira ei saa moittia tai rangaista sen tullessa ohjaajan luo. Jos koira täytyy rangaista, on sen tapahduttava sillä hetkellä ja siinä paikassa, missä koira on "pahaa" tehnyt. Jälkeenpäin tapahtuvasta rangaistuksesta koira ei ymmärrä mitään. Se ei tajua, miksi sitä moititaan ja ohjaajan ote koiraan heikkenee.

Koulutuksen tarkoituksena on opettaa koiralle määrätyt merkit, komentosanat, käsimerkit tai merkki vihellykset. Samaa asiaa tarkoittamaan on aina käytettävä samaa sanaa tai merkkiä. Käskyt annetaan normaalilla rauhallisella äänellä. Huutamisesta ei ole hyötyä, koska koira yleensä tottuu tähän pian, eikä kiinnitä siihen sen jälkeen enempää huomiota kuin tavalliseen puheeseen. Rangaistukset tekevät oppimisen vastenmieliseksi ja hidastavat tätä. Sitä vastoin runsas palkitseminen, kehumisen, hyväilyjen, taputusten ja varsinkin alussa makupalojen muodossa aina silloin tällöin, kun koira tekee ohjaajansa toivomuksen mukaan, tekee oppimisen mieleiseksi.

Koulutuksen voi aloittaa missä iässä tahansa. Edullisinta on aloittaa koiran koulutus pentuna 3-5 kk iässä, mutta myös "aikuista" koira voi kouluttaa.

Koulutuksen on tapahduttava rauhallisessa, koira miellyttävässä ympäristössä kotona, pihalla tai tutussa ulkoiluapaikassa. Varsinkin alkuaikoina ohjaajan ja koiran on oltava kahden kesken. Ennen kuin opetus aloitetaan, on viisainta antaa sen juosta ja telmiä vähän aikaa. Näin koira saa purkaa suurimman intonsa. Useampi lyhyt oppitunti on paljon tehokkaampi kuin yksi pitkä. Kerran tai kaksi päivässä 15-20 min. kerralla riittää, mutta jos on kysymyksessä nuori pentu, riittää muutama minuutti kerrallaan. Kun pentu osoittaa kyllästyksen merkkejä, on parasta lopettaa siltä kerralta ja palata asiaan myöhemmin.

Noutaminen:

Koulutus voidaan aloittaa esim. noutamisella. Tätä ennen on pentu opetettava tulemaan käskystä luokse. Esineeksi valitaan kevyt ja pehmeä esine, jonka koira mielellään ottaa suuhunsa. Kun esine on heitetty pienen matkan päähän, sanotaan koiralle komentosana (nouda, tuo). Koira saavuttua esineen luo ja otettua sen suuhunsa, kutsutaan se luokse. Koiran tultua ohjaajan luo, ottaa ohjaaja rauhallisesti esineen sen suusta alhaaltapäin (käsi koiran leuan alle ja komentosana: irti). Jos koira ei halua hellittää esineestä, ei sitä saa väkisin vetää. Tämä voi opettaa koiran puremaan ja repimään kantamaansa esinettä. Koiran suun voi avata varovaisesti ja rauhallisesti, jolloin saadaan esine pois. Koiran opittua asian, tuo se esineen yhdellä noutokäskyllä (nouda, tuo) ohjaajalle. Koira ei pidä mennä vastaan, jos se ei tuo esinettä, vaan ohjaajan on pyrittävä houkuttelemaan se luo. Jos koiralle annetaan jokaisesta noudosta syötävää palkintona, se voi ruveta pudottelemaan esineen liian varhain, koska sillä on kiire saada herkkunsa. Siis makupaloja on syytä käyttää säästeliäästi.

Maahanmeno:

Samanaikaisesti noutoharjoitusten kanssa voidaan aloittaa maahanmenon opettaminen. Koira painetaan kädellä istumaan ja siitä makuulle. Samanaikaisesti sanotaan komentosana "maahan". Koira on saatava maahan vaikka kaatamalla, mutta heti asian onnistuttua on muistettava kehumisen ja mahdollinen palkitseminen. Koira on saatava yhdistämään "maahan" ja makuullemeno mieleensä palkitsemiseen.

Paikalla makaaminen:

Sen jälkeen kun koira on oppinut makuullemenon, vaaditaan sitä pysymään paikalla. Koiralle ei anneta heti palkintoa, kun se on mennyt maahan. Seuraavana vaiheena vaaditaan sen olemaan paikalla myös palkinnon

antamisen jälkeen. Sitä voidaan pitää paikalla vasemmalla kädellä ja samanaikaisesti oikea käsi kohotettuna sanotaan sille komentosana "paikalla" ja käsi kohotettuna peräydytään kaksi, kolme askelta. Jos koira pysyy paikalla, palkitaan se. Harjoitusta pidennetään vähitellen, ja käsi pidetään ylhäällä ainoastaan, jos koira aikoo lähteä liikkeelle. Maahanameno ja paikallaan pysyminen ovat tottelevaisuuskoulutuksen perusasioita.

Seuraaminen:

Seuraamisen opettaminen vaatii kärsivällisyyttä. Koira pidetään siten kytkettynä, että se on ohjaajan vasemmalla puolella ja sen lapa tai pää on ohjaajan polven kohdalla. Kun seuraaminen onnistuu kytkettynä, lasketaan talutinta löysemmälle. Ellei koira seuraa oikealla paikalla, nykäistään taluttimesta ja komennetaan "seuraa". Tämä uudistetaan aina tarpeen vaatiessa, kunnes koira alkaa pysytellä rinnalla. Seuraamisen opettaminen käy helpoimmin järjestetyissä koulutustilaisuuksissa, koska kehässä on aina joukossa koulutettuja koiria, jotka kulkevat taluttimessa moitteettomasti. Esimerkki on tässäkin hyvä opettaja. Koiran opittua seuraamaan kytkettynä, voidaan siirtyä sen opettamiseen ilman talutinta.

Perusasento:

Tottelevaisuuskokeen ohjeen mukaisesti on koiralla kaksi mahdollisuutta "perusasentoon", - joko istuen tai seisoen. Tämä tulee ottaa huomioon koiraa koulutettaessa. Ohjaajan on johdonmukaisesti vaadittava koiralta aina perusasentoa eri liikkeitä suoritettaessa.

Kirjoittajan luvalla lainattu teksti, joka on julkaistu Hämeen Spanielikerho ry.:n käsikirjassa. Reijo Raitinen